

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Intellectualii noștri în fața problemelor zilei. — Sporirea circulației fiduciare. — Reflexiuni asupra constituției „Solidarității”. — Aprecieri juste. Propuneri cuminți. — Sugestiunile Băncii Naționale. — Soluția datoriilor agricole. — Modificările aduse legii timbrului. — *Cronica*: Decorare. Banca Națională a României. Consfătuirea băncilor noastre și oficiosul „Neamul Românesc”. Noul administrator-delegați la Banca Națională a României.

BCU Cluj / Central

Intellectualii noștri, în fața problemelor zilei.

Cetind Memoriile dlui Prof. Iorga, oricare om capabil de a se gândi obiectiv asupra evenimentelor, ce se desfășoară înaintea ochilor noștri, și de a judeca imparțial oamenii, cari au roluri în ele, — este cuprins de un simțământ de jenă văzând oglinda ce ne stă în față, — și'n care ne vedem stângăciile și dibuirile, cari caracterizează activitatea noastră de 10 ani în viața publică, a României întregite. — Noi intelectualii ardeleni, am dus pe arena publică deodată cu intenții bune de a îndrepta stările generale și un fatal bagaj de ignoranță și răufate, inerentă firei noastre de ăsupriși. Plafonul scund, pus de asupritorii noștri de eri deasupra oricărei cariere a unui intelectual român, și de care ne-am isbit cu toții, — nu numai că a făiat atâtea avânturi, ci a limitat și orizonturile orientărilor noastre. În multe privințe am rămas cu totul desorientați, dar ajunși odată la toate libertățile unui popor liber, după unire, am cerut loc în viața publică, fără să ne facem un examen de conștiință,

dacă putem sau nu, să răspundem așteptărilor. Dar chiar dacă nu am cerut și avut asemenea roluri cei mai mulți dintre noi finem să avem păreri în toate domeniile vieții publice, criticăm și îndrumăm totul, cu o candoare provincială. Inșă prea pușini dintre noi și-au dat seama, că în situația schimbată, — când suntem cetățeni liberi ai unei țări libere, avem datoria să contribuim cu tot, ce e capabil să producă patriotismul nostru, pentru consolidarea ei internă-socială și politică, și pentru prosperitatea ei economică. Oricare chestiune obștească nu numai că trebuie să ne intereseze, ci trebuie să contribuim cu tot ce putem, pentru soluționarea ei mulțumitoare: „Salus reipublicae suprema lex esto”!

Trecem prin elipe de o însemnătate epocală. Sub ochii noștri se pun bazele unei lumi cu totul noi. Gravitatea acestor momente istorice trebuie să o înțelegem, și să ne nizuim a înțelege și rostul nostru de români. Ca și cetățeni ai acestei admirabile țări, avem datorii mai mari pentru asigurarea viitorului țării, decât cetățenii de altă naționalitate. Noi avem datoria să sprijinim orice muncă constructivă, care contribuie la propășirea economică a țării și la încrederea în viitorul patriei noastre.

Acest concurs patriotic se poate da și trebuie dat pe toate terenurile. Nu vom arăta aci varietatea acestui concurs, ci ne vom ocupa cu o singură chestiune din domeniul preocupărilor noastre economice, pentru a ilustra afirmațiunile de mai sus. E vorba de o chestiune deosebită actualitate și importanță, căreia intelectualii noștri, tocmai în urma

faptului că nu se știu sesiza și înțelege problemele dela ordinea zilei, nu-i dau atențiunea cuvenită. E vorba de chestia depunerilor dela bănci.

Este în deobște cunoscut, că între dificultățile, de care ne isbim mai mult pe teren economic, se numără lipsa de numerar. Insuficiența acestui factor economic s'a potențat, prin alarmarea isterică a deponenților, produsă de ultimele concordate ale unor bănci, și de știrea conversiunii datoriiilor agricole. S'au retras dela băncile din țară, într'un timp atât de critic, depuneri în suma totală de 6—8 miliarde de Lei. Acești bani scoși din circulație și tezauriați, au devenit un capital improductiv. Răul nu se oprește însă aci; căci băncile asaltate de deponenți, fin în cassele de fier sume enorme, — (cel puțin 2—3 miliarde Lei), pentru ca să poată satisface cererile deponenților, ceea ce agravează și mai mult criza generală economică, căci retragerea din circulație a unui capital atât de important (de 10 miliarde Lei), este o lovitură extraordinară, aplicată vieții economice și așa prea anemiate de lipsa de capital mobil.

Acest fapt ar fi trebuit să pună pe gânduri pe oricare intelectual român și s'ar fi așteptat, ca să fi intervenit fiecare pentru calmarea spiritelor și pentru câștigarea încrederii în viitor. Orice rău cauzat vieții economice a țării într'un timp, când problemele economice primează pe toate celelalte, — este cauzat patriei în general, este cauzat fiecărui bun patriot în special.

Astfel fiind, după cum am spus mai sus, se aștepta intervenția, conștientă de efectul atrofierii economice a țării, — a tuturor intelectualilor români, pe toate cărările, cei stau la dispoziție, și în toate cercurile de cunoșcuți. Intelectualii noștri neînțelegători ai chestiunilor dela ordinea zilei, își fac zilnic și fericiiți, jocul de cărți la cafenea, cu o indiferență incalificabilă; pare că pentru ei problemele vitale ale țării nu au nici o importanță. Atunci când Statul nu-și poate plăti slujbașii și furnizorii, iar aceștia ne mai putând cumpăra pe credit, căci băncile prin alarmarea debitorilor au fost nevoite să închidă robinetul creditorilor, — nimeni nu-și dă seama, că din această încremenire economică, nu poate izvorî nici

un bine pentru țară și pentru fiecare dintre noi înșine! Nu numai că regresăm, într'o epocă de nemulțumiri generale, ci de-a dreptul mergem spre o desărgare economică, cu incalculabile urmări! Acest fapt nu interesează pe intelectualul român? Ignoranța și lașitatea noastră este capabilă de a primi cu mâinile în sân deslănțuirea unor nenorociri sociale, din a căror vâltoare vor ieși la suprafață patimile omenești cele mai urâte în fața furiei cărora, orice căință nu mai e bună de nimic!

Sunt și alte probleme de actualitate, cari trebuie să preocupe azi pe oricare intelectual român; aci ne-am ocupat numai de una singură, care fiind cea mai apropiată și mai ușor de înțeles, este și cea mai ardentă. Am schițat-o sumar, căci pentru a o trata în amănunte spațiul restrâns al coloanelor acestei reviste este insuficient.

Vom reveni, chiar cu riscul de a striga în pustiu, — până nu vom birui indolența și ignoranța generală.

SPECTATOR.

Sporirea circulației fiduciare.

De Leon Proca.

Prin restaurarea financiară a monedei noastre am urmat, credincioși, îndrumările conferințelor economice internaționale dela Geneva și Bruxelles și sfaturile Societății Națiunilor. Sub auspiciile areopagului dela Geneva, a adoptat și România șablonul — stabilizare, întrebuițat de aproape toate statele.

Realizarea unui raport rigid între acoperirea de aur bătut în monedă națională, aur în lingouri și monede străine și devize asupra principalelor piețe europene sau nordamericane, a încheșat o legătură care unește într'o interdependență fără rival, colectivitatea statelor, cari și-au însușit aurul ca unitate singură și generală de apreciere a valorii. Dacă restabilirea încrederii prin depozitele de metal galben a fost principiul fundamental al recuperării calmului antebelic și vieții economice normale, pe ingratitudinea acestui metal se bazează depresiunea și în general criza care

bântue cu atâta furie, în toate ramurile activității.

Producția deficitară de aur și reparația neegală între state, față de posibilitățile de dezvoltare ale fiecărei țări, au urecat valoarea aurului, prin urmare o scădere a nivelului general al prețurilor. Variațiunile în valorile produselor, de toate categoriile, au luat performanțe amenințătoare iar prăbușirea verticală a nivelului prețurilor este boala de care suferă astăzi economia lumii. Pe lângă aceste cauze de natură monetară, statele au ridicat obstacolele vamale și le-au înmulțit pentru a proteja, mai mult sau mai puțin legitim, unele ramuri ale producției; guvernele se grăbesc a elabora legi cari influențează defavorabil legăturile între oamenii de afaceri ș. a. m. d.

Între multe avantajii cari au răsarit din normalizarea finanțelor, s'a pri-pășit și un dezavantaj, care la început a fost de mică importanță dar care a luat astăzi performanțe uimitoare. Și el provine din adaptarea unui stoc prea mare de acoperire față de angajamentele la vedere. Avântul tehnic care până la 1925 nu dăduse o creștere anuală a economiei mondiale prea pronunțată, întrece în perioada 1925—30 3%, coeficient care a fost găsit în urma unor studii meticuloase ale eminentului economist Cassel și confirmate de statisticienii Kitchin și Carl Snyder. Datoriile interaliate și executarea planurilor de reparații au făcut imposibilă o justă repartitie a aurului între state. În fine, pasiunea cu care colectivitatea statelor cu etalon-aur păstrează surplusul de acoperire, peste cea legală a sterilizat aurul.

Banca Plăților Internaționale înființată pentru a evita drenarea efectivă a aurului către pivnițele lui Banque de France sau Federal Reserve Banks din Statele Unite, prin plățile reparațiilor războiului, precum și în scopul realizării unui organ central al băncilor de emisiune, care să centralizeze toate datele ce privesc o ameliorare a sistemului monetar de astăzi și consecvenți învățămintelor trase din aceste studii, să se realizeze o economie a metalului galben. Prin modificarea legilor și statutelor băncilor de emisiune din țările cu etalon-aur, guvernatorii de comun acord vor lua măsuri,

pentru evitarea urmărilor dezastruoase ale penuriei actuale de aur și în special a celei viitoare, care după previziuni va fi din ce în ce mai acută.

Animarea emisiunii noastre monetare se confundă cu extinderea creditelor acordate de Banca Națională institutelor bancare, deci o punere în circulație de capitaluri noi. Lipsa capitalului care astăzi este comună individului, ramurilor de producție cât și statului, a fost urmarea restrângerii activității economice în general, precum și prin neajustarea emisiunii monetare la posibilitatea de dezvoltare și dezvoltarea reală a economiei. Pânzele depresiunii rezistente în cari a fost învăluită producția și consumul bogățiilor a avut ca rezultat fatal fîntuirea tuturor fondurilor, ce serveau ca material de rulment. Amplificarea edificiului creditului, pe legătura firească cu moneda este deci o problemă din cele mai importante și în acelaș timp, — după cum văzurăm, — foarte dificilă.

Retragerea din circulație a biletelor de bancă și transformarea lor în bilon a făcut la noi posibilă o majorare a circulației fiduciare cu aproape două miliarde. Este însă numai un acout din augmentarea necesară și totodată un ultim mijloc, întrebuintat fără a periclită situația internațională a unității monetare românești.

De aici înainte orice majorare a volumului circulației fiduciare poate fi obținută printr'o cooperare internațională a băncilor de emisiune cu etalon-aur și care ar avea de îndeplinit:

1. O repartitie judicioasă a aurului între state avându-se în vedere posibilitățile de dezvoltare ale fiecărei țări.
2. Reducerea procentajului minim al acoperirii aur față de biletele în circulație.
3. Impiedecarea sterilizării aurului prin menținerea de surplusuri cât mai mici peste acoperirea legală.
4. Transformarea certificatelor-aur ale Băncilor Federale, (acoperire 100%) în bilete în circulație, (acoperire 40%).
5. În vederea evitării mișcărilor sensibile ale nivelului prețurilor o înlocuire treptată a rambursării în aur prin rambursarea în devize, păstrându-se o cofă cât mai mică de acoperire metalică.

Prin aceste cinci puncte am denunțat și opera pe care Banca Plășilor Internaționale este chemată a o transforma în fapt și care va servi spre ușurarea situațiunii celor 25 state europene, membrele organului financiar central dela Basel.

Reflexiuni asupra consfătuirii „Solidarității“.

La congresul băncilor românești din Ardeal, dela 10 și 11 crt., s'au sulevat unele idei — în cursul discuțiunii angajate asupra problemei conversiunii datoritorilor agricole, — cari idel merită toată atențiunea de-a ne ocupa mai de aproape de ele.

Una dintre acestea a fost exprimată în consideratul dlui Dr. Lobonțiu, de a mobiliza și pe deponenți contra actualului proiect de lege privitor la conversiunea datoritorilor agricole, urmând ca băncile să facă un front unic împreună cu deponenții. Dl Dr. Lobonțiu a plecat cu siguranță dela convingerea — de altfel foarte justă — că interesele băncilor sunt identice cu cele ale deponenților, deoarece proiectul — în actuala lui formă atinge poate chiar mai mult pe deponenți, decât pe acționarii băncilor. Într'adevăr capitalul, compus din depuneri administrate de bănci (capital străin) este în preponderanță față de capitalurile proprii ale băncilor, așa că și consecințele conversiunii vor fi mai grave pentru deponenți, decât pentru acționari. (Membrii „Solidarității“ dispun de 666 milioane Lei capital societar, 287 milioane rezerve, 2987 milioane depuneri spre fructificare și 1 miliard reescont; deci față de 953 milioane mijloace proprii, administrează aproape 4 miliarde capital străin). Deponenții reprezintă un capital, care fluctuează și nu poate fi imobilizat pe un timp de 30 ani, până când mijloacele proprii ale băncilor reprezintă un capital stabil, care poate fi mai ușor angajat pe timp îndelungat.

Având deci deponenții interese comune cu băncile, ar fi firesc ca să fie și ei sesizați de intențiile guvernului. Oricât de mare ar fi coeziunea de interese ale deponenților cu acelea ale băncilor, totuși — din anumite motive de oportunitate — nu se poate propaga ideea de a-i mobiliza pe deponenți pentru a forma cu ei un front unic de combatere a proiectului. Deponenții nu sunt actualmente în așa stare psihologică ca să poată fi organizați pentru scopul arătat; ei sunt foarte sensibili, așa că băncile nu se pot adresa la ajutorul lor. Astfel este mai consult dacă băncile vor lupta singure — fără să fie secondate de deponenți, — pe lângă toate că lupta, care o duc este îndreptată în primul rând pentru salvagardarea intereselor creditorilor lor proprii.

Foarte justă este constatarea că „guvernul ne-a adus pe gât pe deponenți“ atunci, când a menajat pe debitorii agricoli, fără să ia vreo măsură de apărare a băncilor contra atacului cre-

ditorilor lor — cum s'a făcut în Germania și cu mult mai energie în Ungaria. La noi, băncile au ajuns între ciocan și nicovală.

O altă problemă, care trebuie să fie la baza întregului plan de conversiune este crearea unui institut de permanent credit agricol. Ideea aceasta a fost susținută cu multă vervă de dl Dr. D. Bontescu. Dar nu este de ajuns ca acest credit agricol să fie creat cu un capital oarecare, ci trebuie înzestrat cu un capital lichid suficient pentru îndeplinirea misiunii sale. Rolul acestui credit agricol ar fi: odată să finanțeze operațiunile de conversiune, mai departe să stea și după conversiune la dispoziția agricultorilor cu credite ieftine și de durată lungă. Chestiunea înființării unui credit agricol este un desiderat vechiu, care de mult se tot impune de opinia publică și se promite de guvern. În timpul din urmă a și luat ființă cu concursul statului Banca Agriculturii, dar nu se aude nimica despre activitatea ei. O țară, a cărei locuitori 80% sunt agricultori să nu aibă un institut de credit ieftin agricol, care să dea cu împrumut pe timp mai îndelungat, este ceva de nezezut.

Ideea înființării și dotării cu capitaluri suficiente a unui institut de permanent credit agricol ieftin și pe durată lungă, o aflăm și în memoriul, care îl va prezenta guvernului „Solidaritatea“. În memoriu se dau indicații și asupra felului cum să-și procure acest institut capitalurile necesare. Se spune că pe lângă tributul statului, să contribuie și băncile împreună cu particularii, cari sunt interesați la asanarea agriculturii. Pe lângă toate greutățile financiare, de cari suntem atinși cu toții, nu ne îndoim de reușita realizării acestui plan. Dacă creditul agricol va avea menirea să răscumpere cu numerar (nu cu obligațiuni) datoritorii agricultorilor, supuse conversiunii, atunci cu siguranță vor participa băncile și particularii într'o măsură cât se poate de largă la dotarea acestui institut cu capitalurile necesare îndeplinirii misiunii sale. Reușita înjghebării acestei organizații de credit este doar tot atât de mult în interesul creditorilor agricoli, cât și a țărănimii.

O altă chestiune, tot atât de importantă pentru asanarea agriculturii este și alcătuirea unei statistici despre datoritorii agricole, fiind necesar să se cunoască nu numai cvantumul datoritorilor, ci și proveniența lor. Această idee a triumfat și în memoriu, cerându-se amânarea desbaterilor parlamentare cu privire la legea conversiunii, până ne se va face această statistică. De fapt guvernul ciei nu cunoaște încă la care categorii de proprietari se impune mai mult necesitatea conversiunii. Se elaborează un proiect de lege, fără să se cunoască adevărata situație a agricultorilor. Dacă ne-am orienta după mărimea proprietății, atunci credem că micii proprietari ar fi mai puțin de menajat, deoarece ei suportă mai ușor împrumuturile date în raport cu averea lor. Micul agricultor nu trăiește numai din produsul pământului său, mai câștigă din vite, din creșterea de pasări și nu chiar în ultimul rând din munca sa proprie, ca ziler, etc. Grosul populației este — conform statisticele ce le posedăm — recrutată din micii agricultori. Din 16 milioane ha. pământ arabil — cât face totalul terenurilor culti-

vabile (fără păduri) ale României — 6,280.000 ha. sunt în mâinile alor 3,231.463 proprietari având o proprietate până la 5 ha. (cu media de 2 ha.); 2,919.000 ha. în posesiunea alor 2,919.000 proprietari, cari au până la 10 ha. (cu media de 6 ha.); deci la media de 6 ha. avem 3,666.000 proprietari cu o întindere de peste 9,000.000 ha. (cu circa 60% din întreg terenul cultivabil).

Proprietarii mijlocii și în special cei mari au o situație mai grea ca debitorii. Este lucru știut că agricultura are o rentabilitate scăzândă în raport cu mărimea proprietății, până când micii agricultori dispun și de alte resurse de câștig, — pe cum am relatat deja, — marilor proprietari agricoli le lipsesc aceste izvoruri sau sunt fără nici o însemnătate pentru ei. Apoi este lucru știut, că exploatarea în mare reclamă și un utilaj costisitor, care nu se poate amortiza decât numai în timp mai îndelungat. Astfel asanarea marilor proprietari agricoli s'ar impune cu o mai mare necesitate. Proprietarii mari și mici însă nu avem mulți (425.000 cu o medie de 83 ha. și 305.000 cu o medie de 250 ha.).

Pe lângă repartizarea proprietății ar trebui să se cunoască și evantumul datoriiilor cari cad asupra diferitelor proprietăți, pentru a se ști anume care categorii de proprietari ar trebui menajată mai mult. Să nu se facă o nedreptate și să se favorizeze cei, cari sunt mai pușini avizați la aceasta. Sigur că în baza statisticelor, ce ar trebui întocmite, s'ar putea examina și capacitatea de plată, asigurându-se asanarea numai celor pentru cari acesta este inomis necesară, nu pentru toate categoriile, fără nici o rezervă.

Din aceasta necesitate a izvorit ideia întocmirii unei statistici despre datoriile agricole.

Dintre problemele discutate la congres, o importanță deosebită are și chestiunea termenului de plată de 30 ani. Dl Dr. I. Tolciu a pledat contra acestui termen atât de lung. Argumentele D sale sunt foarte juste, anume că trăim într'o epocă de transformări sociale și economice atât de profunde, întrucât nu știm ce schimbări vor obveni peste 2 ani, 1 an sau chiar 2 luni. Cum să ne angajem atunci avutul nostru în astfel de împrejurări pe un timp atât de lung? Este incontestabil adevărat, că timpul de 30 ani pare a fi extrem de lung. Pentru debitorii mici și mijlocii nu este de loc necesar un timp atât de lung. Pentru debitorii mari agricoli trebuie însă să acceptăm un timp de plată de vreo 20 ani, deoarece acestea au făcut investiții cari — prin modul de producție a agriculturii — nu pot fi amortizate în vreo câțiva ani. Dacă, pentru debitorii mari agricoli nu se prevede un termen mai îndelungat de plată, asanarea ce se va face, nu și va atinge scopul urmărit. Deci și aici ar trebui să se facă distincțiune între unele categorii.

O chestiune, asupra căreia s'a insistat mult mai puțin, decât ar reclama importanța ei este: reglementarea în ce condițiuni să-și achite băncile pe proprii lor creditori. S'a cerut numai reglementarea condițiilor, fără ca cineva să fie făcut propunerii concrete. Această problemă a rămas deschisă, poate chiar cu intenție, până nu se cunoaște precis substratul financiar al pla-

nului de conversiune. Deși proiectul de lege este clădit pe principiul confiscării averii altora — adevărat din acest proiect reiese că sarcina asanării se lasă în seama creditorilor, — totuși se nutresc anumite speranțe că legiuitorul nu a înțeles să distrugă pe creditori. De altfel, creditul agricol dacă se va înființa cu scopul de a prelua prin plată în numerar datoriile agricole, — așa pe cum s'a cerut în moștune, — nu mai avem nici un motiv de îngrijorare. Dar ce se întâmplă dacă sarcinile asanării rămân în grija creditorilor? Băncile, cari sunt numai intermediari între creditori și debitori, vor trebui să satisfacă pe creditorii lor, fără nici o restricțiune? — a întrebă dl Dr. N. Marcu. O reglementare a raporturilor între creditori și bănci ar trebui cerută și pe timpul acesta de tranziție, până la votarea legii asanării agricultorilor. Multe bănci din provincie de abia pot încasa ceva, în urma suspendării urmărilor debitorilor agricoli, totuși creditorii lor cer dela ele să satisfacă fără nici o restricție. Acestea sunt puse într'o situație foarte dificilă. Dacă s'au adus favoruri momentane debitorilor agricoli, prin suspendarea execuțiilor, de ce să se lase prada creditorilor băncile mici și mijlocii, ale căror clientelă este compusă în majoritate din agricultori?

Dr. TRAIAN NICHICIU.

Apreciări juste. Propunerii cuminți.

În ședința senatului dela 7 Dec. a. tr. distinsul și de toți stimatul profesor dela liceul român din Brașov, dl senator *Axente Banciu*, ca purtător de cuvânt al senatorilor de dincoace de Carpați, neînregimentați în partide, a rostit la Mesajul Tronului, un discurs pe cât de desăvârșit ca formă, pe atât de superior ca concepție.

Păcat, că presa nu a dat atențiune și răspândire mai mare acestui admirabil discurs, ca și care pușine se vor fi rostit în senatul actual. Merită să fie cunoscut în cereuri cât mai largi ale țării, constatările făcute fiind izvorite dintr'un cald și nefățurit patriotism și din o înaltă înțelegere a situației și a împrejurărilor.

În legătură cu chestiunea de o importanță atât de covârșitoare a asanării datoriiilor agricole, dl senator Banciu, a găsit cuvinte de caldă și justă apreciere și a rolului băncilor noastre „a bastioanelor noastre de luptă din trecut“, cum se exprimă atât de plastic.

Iată constatările și propunerile cuminți ale dlui Banciu:

Am fi dorit, apoi, să ni se mai dea asigurarea că, pe lângă ridicarea pietrii de moară — înțeleg datoriile agricole — care apăsa pe sufletul țărănimii, îndatorate nu din vina ei, se vor salva și, nu luxurtoasele teșghele de speculare neomenoasă a celor căzuți în mrejele lor, ci bastioanele noastre de luptă din trecut, institutele acele de credit și economii, în care se găsește toată bruma de economii, nu numai a atâtor modești și cruțători cărturari, ci și cea a miilor de țărani harnici și sobri, care au putut pune la o parte un ban alb pentru zile negre, — institutele ale căror rol economic, de interes național (cine

a finanțat cumpărarea și aducerea în mâni românești a atâtor moști muncite de Români, dar al căror belșug trecea în alte buzunare, dacă nu aceste institute de credit?) al căror rol de interes național, zic, e îndeobște cunoscut și a căror ruinare ar însemna ruina fraților noștri cruțători. (Aplauze).

Avem convingerea că toate acestea nu sunt de domeniul irealizabilității. Ele se pot împlini:

1) Dacă se vor lua măsuri pentru readucerea în țară și impunerea cu o supra-măsură a capitalurilor refugiate peste frontieră. (Aplauze prelungite).

2) Dacă se va proceda la ștampilarea bancnotelor, supunând la un impozit sever toți banii retrași din circulație și ascunși în funduri de lăzi lăcătuite.

Retragerea capitalurilor din circulație în aceste vremuri de grea încercare pentru țară, echivalează cu dezertarea soldatului din linia de front. (Aplauze). De aceea, o primă de încurajare pentru capitalul rămas pe câmpul de luptă și o curbă cât de adâncă, necruțătoare pentru capitalul dezertor.

3) Dacă se vor desființa prea costisitoare automobile plimbărețe ale atâtor autorități, rămânând ca acestea să se folosească în drumurile pe care le fac în treburi oficiale de mașini de pe piață. (Aplauze).

4) Dacă se vor lămurii, cu precădere, toate gestiunile financiare rămase nelămurite până azi. (Aplauze).

5) Dacă se vor revizui din partea celor mai integri, mai probați judecători, toate amenzile fiscale de până acum, stabilindu-se răspunderile pentru frustrarea statului cu multe sute de milioane, dacă nu cu miliarde, pe urma mușamalizării, a ținării sau a reducerii adeseori la sume ridicole a amenzilor inițiale, dictate celor cari au căutat să se sustragă dela obligamentele lor către fisc; confiscarea averii celor dovediți în culpă, ca și cea a funcționarilor complici, cari le au fălesnit păgubirea statului.

Ne dăm seama de greutățile ce se vor întâmpla, dar știm că dela dorință până la puțină adeseori e numai golul voinței. Și o voință hotărâtă, frânge fierul.

6) Dacă se vor confisca averile, uneori fabuloase, făcute de azi pe mâne, pe cât neoneste. (Aplauze).

7) Dacă se va selecționa cât mai sever — după alte criterii decât cele de până acum — întregul personal de control dovedit, în multe cazuri, coruptibil, ceea ce aduce pagube incalculabile statului.

8) Dacă se vor reduce, potrivit salariilor celorlalte categorii de funcționari, lefurile și anexele celor dela faimoasele Regii autonome, nedesființate încă, care cu huzurul retribuțiilor lor sfidează încă sărăcia cumplită a milioanele de muritori de foame. E prea gârbovită spinarea statului de poverile care o apasă și sunt prea mulți care-și sboară creerii sau se aruncă înaintea trenurilor, nemai putând suporta mizeria, ca să mai poată fi tolerată această îngăduință.

9) Funcționarii să fie încadrați în clase de salarizare — cu drept de avansare d. p. din trei

în trei ani — după certificația și vechimea ce o posedă, ca să dispară odată anomalia de a vedea funcționari cu certificație inferioară luând mai mare leață decât unul cu pregătire superioară, numai fiindcă aparține altei tagme.

10) Dacă se va aplica legea cumulului. În această vreme cu atâți șomeri intelectuali, ea nu mai poate întârzia. (Sunt deja semne că acest deziderat e pe cale de realizare).

11) Dacă se vor închide ermetice — în cazul că afirmațiile dlui senator Dr. C. Anghelescu corespund realității — toate robineturile bugetului din care s'ar mai prelinge încă sudoarea țării în buzunare de sinecuriști.

12) Dacă se va legitima răspunderea de mănuirea fondurilor secrete. Cui să se răspundă? — fiind vorba și de secrete de stat care nu se pot da în vileag, se va stabili de cei competenți. Eu nu acuz pe nimenea, dar trebuie să se curme odată cu vorbele, cari se strecoară, sub fiecare guvern, din ureche în ureche, uneori, poate, pe nedrept și care în sufletul contribuabilului doborât de necazuri, stârnesc revolta.

Sugestiunile Băncii Naționale.

Din prilejul încheierii exercițiului 1931, a evenimentelor din piața internă și în genere a situației financiare actuale Banca Națională în o circulară a sa recentă, dă băncilor din țară o serie de sugestii.

Recomandă reducerea la minimum posibil a cheltuielilor și o politică de mari economii pe toată linia; desființarea succursalelor improductive ori puțin productive și a secțiunilor și serviciilor nerentabile.

În ce privește dividendele și tantiemele pe 1931, „Banca Națională“ insistă să nu se distribuie decât numai de acele instituțiuni, cari în urma unei examinări cât mai riguroase a situațiilor lor, vor constata că:

a) toate posturile, cari compun activul lor au în situațiunea actuală o valoare egală cel puțin cu cifra cu care ele figurează în registre în momentul încheierii bilanțurilor și că

b) veniturile, cari figurează în conturile de Profit și Pierdere reprezintă beneficiile reale ale unor operațiuni complet lichidate sau ale unor operațiuni asupra lichidității cărora nu poate exista cea mai mică îndoială.

Banca Națională recomandă mai departe reducerea personalului și raționalizarea muncii personalului rămas și reducerea cheltuielilor generale, evitând ori-ce cheltuieli, ce sunt dispensabile.

Economiile realizate prin reducerea cheltuielilor de administrație, prin desființarea succursalelor neproductive și prin reducerea ori

suprimarea dividendelor și tantiemelor, Banca Națională îndeamnă a le utiliza pentru crearea de fonduri de amortizare, necesare consolidării părților slabe sau dubioase ale activului băncilor.

Aceste fonduri pe lângă că măresc mijloacele proprii de acțiune ale băncilor, le vor înlesni să poată face față obligațiunilor lor față de creditorii proprii.

Recomandăm și noi cu toată insistența sugestiunile de mai sus atențiunii băncilor noastre.

Soluția datoriilor agricole.

— O propunere originală —

Problema atât de gravă și de actualitate, a asanării și a conversiunii datoriilor agricole a dat naștere la o sumedenie de propuneri și soluții.

Iată una originală, făcută de dl Toma Coeșiu din Blaj sub titlul: „Soluția datoriilor agricole. Fără conversiunea plănuită, cu asigurarea proprietății și cu restabilirea încrederei”.

Proiectul, scrie dl Coeșiu, suferă de mai multe neajunsuri:

1. Nu face deosebire între un debitor bun platnic și între unul rău platnic, ceea ce demoralizează. Proiectul înștră pentru acordarea de favor, pe debitorul care și-a măcinat împrumutul pe rachiu, pe ospețe, pe obiecte de lux, devalma cu debitorul care și-a investit suma împrumutată în pământ și în utilaj economic.

2. Proiectul pune sub acelaș eozoroc pe toate băncile, pe cele cari au lucrat cu prevedere și pe cele cari prin inflație de credit au urmărit și distribuit câștiguri fabuloase atrăgând prin dobânzi mari depuneri cu mult peste capacitatea lor de administrare virtuală.

3. Se taie creditul acelor agricultori cari n'au datorii, pentru că creditorul solicitat își imaginează pe debitorul, care e bun astăzi pentru o anumită sumă, căzut și învins peste câțiva vreme prin reducerea prețurilor, iar conversiunea e învitată să-și ia locul.

4. Statul merge în hazard prin garanția plăților și prin emiterea de obligațiuni.

5. Incassarea anuităților de către fisc este o inadvertență a socialismului de stat.

6. Suspendarea executării contractelor, ceea ce aduce confuzie și nesiguranță.

Dacă ne dăm seama bine, intenția legiuitorului este legitimă *apărare a proprietății sătești*, pentru că prin vânzări silite să nu intre și să se acumuleze în mâini străine și astfel să devenim în țara noastră iobagii altora.

Potrivit acestei nobile intențiuni, cred că nu e locul unei conversiuni și încă în stil așa de mare și complicat, cum e anunțată în proiect.

E prea destul un edict de un singur articol: *Proprietatea agricolă este și rămâne intangibilă de vânzări silite*. Creditorul hipotecar și chirografar poate executa silit pe proprietarul uzuctului anual pentru produsele anuale ori poate însuși să ia proprietatea în administrare și folosință până la stingerea datoriei.

În limbajul țărănesc proprietatea e pusă „zalog”, transacțiune uzitată în vremile anterioare, când era lipsă de capital. Bine înțeles vânzările și cumpărările nu sunt stingherite.

În felul acesta pusă chestiunea datoriilor țărănești, gravaminele proiectului expuse mai sus cad dela sine.

Dor fi ele unele bănci, cari vor cădea jertfă în urma neputinței de a încasa ceva din creanța lor, însă ele cad în urma unei legi naturale, care pedepsește pe cel lacom și lipsit de prevedere. Alte bănci, în schimb, vor lua în cultură table mari de pământ și prin organizația lor, cu ajutor dela agronomi și cu acei funcționari, cari se vor lipsi de funcția lor neplătită, vor face o cultură științifică și raționalizată a pământului, prin ce întrevăd realizat gândul, care ne-a condus la legea asociațiilor agricole.

Nimic nu le împiedică pe bănci să se asocieze, să fuzioneze. Să transfere drepturile în vederea reducerii cheltuielilor de regie, mai ales că dobânzile se reduc dela sine la cât acopere producția. Lucru de dorit, fiindcă banul primește prestigiul ce trebuie să-l aibă ca un echivalent de muncă îndeplinită cu sudoare: leacul crizei înăsprită de slăbiciunea omenească, care a hipertrofiat manifestările vieții din țară, ca broasca din fabulă.

Acei săteni, cari se vor vedea lipsiți de uzuctul moșiei lor, vor avea de lucru la bănci și își vor putea susține familiile lor poate în mai bune condițiuni decât astăzi.

Statul își va putea alege momentul de a interveni cu ajutorul său într-o măsură oricât de largă.

În orice caz, cu sau fără conversiune, zalogirea proprietății intră de aici încolo într-o fază de deasă întrebuintare pentru girul creditelor, prin ce reînvie încrederea.

Această soluție de sigur nu cadrează cu spiritul vremurilor de azi. Ar însemna reînțoarcerea iobăgiei pe plaiurile noastre!

Modificările aduse legii timbrului.

Se aduce la cunoștință generală că prin legea promulgată și publicată în Monitorul Oficial din 1 Ianuarie 1932, s'au adus următoarele modificări mai esențiale dispozițiilor din actuala lege a timbrului și impozitului pe acte și fapte juridice.

1. S'au rotunzit taxele de timbru și cotele proporționale și anume:

La taxele de timbru fracțiunile de Leu se vor socoti Leu întreg, iar fracțiunile de zecimale se vor întregi în zecimale pline, în favoarea fiscoi.

În consecință, pe viitor taxele de timbru de 4.50 Lei devin 5 Lei; 13.50 devine 14 Lei; 26.50 devine 27, iar cotele de impozit proporțional din 0.26, 0.33, 0.66, 1.32, 1.58, 1.98, 3.96, 5.28, 7.92 la sută, vor deveni: 0.30, 0.40, 0.70, 1.40, 1.60, 2, 4, 5.30, și 8 la sută, etc.

2. Recursurile în materie fiscală s'a impus pentru prima dată:

a) La Tribunale cu 100 Lei.

b) La Curți cu 200 Lei.

3. Cambiile, cari conțin pe ele mențiunea că valoarea lor e primită în marfă vor beneficia de o reducere de impozit de 50 la sută.

4. S'a scutit de timbru, cecurile chiar când se găsesc în circulație, după termenele fixate prin vechea lege adecă 15 zile când a fost emis în țară, 30 zile în Europa și 90 zile în celelalte continente.

5. Impozitul la asigurările de incendiu și alte riscuri s'a majorat la 7 la sută și s'au impus poteciile prevăzute de art. 147 codul de comerț.

6. Impozitul de 2 la sută la care erau supuse vânzările mobiliare, constatate prin convenții sau corespondență s'a redus la 1 la sută, dacă în acele convenții sau corespondențe exista clauza, că pentru restul de preț ce s'ar datora s'a liberat cambii cu mențiunea, că valoarea a fost primită în mărfuri.

CRONICA

Decorare. Precum suntem informați dl *Ionel Comșa*, directorul general al Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț și senator, Cluj, a fost decorat de Guvernul Ceho-Slovac, cu medalia „Leul Alb“.

Dl Comșa a fost în anul trecut șeful delegației române, care a tratat la Praga cu delegația cehoslovacă încheierea convenției comerciale.

*

Banca Națională a României a convocat pe acționari în adunare generală ordinară pe ziua de 21 Februarie 1932. Ordinea de zi a adunării generale va fi următoarea: 1. Aprobarea bilanțului încheiat la 31 Decembrie 1931; 2. Descărcarea Consiliului de administrație de gestiunea sa; 3. Distribuția beneficiilor realizate conform bilanțului; 4. Alegerea unui administrator în locul dlui C. I. Băteoianu, al cărui mandat expiră la 31 Decembrie 1932; 5. Alegerea unui administrator în locul dlui P. Poruțiu, al cărui mandat expiră la 31 Decembrie 1932 (Conform art. 51 din statute alegerea se va face de pe lista prezentată de Uniunea camerelor de agricultură cuprinzând 6 candidați); 6. Alegerea unui administrator în locul dlui Costin Stoicescu, al cărui mandat expiră la 31 Decembrie 1932 (conform art. 51 din statute, alegerea se va face de pe lista prezentată de Uniunea camerelor de comerț și industrie cuprinzând 6 candidați); 7. Alegerea unui censor în locul dlui G. Georgescu, al cărui mandat expiră la 31 Decembrie 1932. Membrii ale căror mandate expiră sunt reeligibili.

*

Consfătuirea băncilor noastre și officiosul „Neamul Românesc“. Consfătuirea băncilor noastre dela 10 și 11 crt. a decurs în mod demn, în semnul bunei înțelegeri și a înțelegerii situației grave, ce se creiază instituțiilor noastre financiare prin Legea conversiunii datorilor agricole, precum și a consecințelor ei funeste pentru însuși creditul țării — în viitor.

Deși au luat parte numeroși, actuali și foști parlamentari, din toate partidele, totuși latura politică a chestiunii a fost cu totul înlăturată din discuțiuni, atât în consfătuirea băncilor, cât și în comisiunea specială delegată pentru compunerea moștionilor.

Toți cei de față au fost preocupați și îngrijorați exclusiv numai de consecințele economice și financiare ale proiectului, cărora s'a și dat expresiune în moștionile compuse și fixate în cea mai bună armonie și cu concursul reprezentanților tuturor partidelor politice.

De aceea ne surprind observările nedrepte ce le face „Neamul Românesc“ (No. 12 dela 17 crt.) asupra consfătuirii băncilor noastre și a moștionilor adoptate de ea.

Bunăcredința „Neamului Românesc“ evident a fost indusă în eroare!

*

Nouii administratori-delegați la „Banca Națională a României“. În ședința sa dela 30 Decembrie 1931 Consiliul de administrație al Băncii Naționale a ales administratori-delegați, pe termen de 2 ani, pe d-nii *Ioan I. Lăpedatu și George Cesianu*, în locul dlor *Alexandru Buzdugan și N. Bălănescu*.